

Вінницький національний технічний університет
Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки

START-UP

(вибірковий)

I (бакалаврський) рівень вищої освіти

2020-2021 н.р.

Освітня програма **Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
Спеціальність **076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

Викладач: **Білоконь Т. М.**

Мова викладання: **українська**

Семестр – **7**

Кредитів ЕКТС – **5**

Лекцій – 36 год. (денна форма), 10 год. (заочна форма)

Практичних – 18 год. (денна форма), 5 год. (заочна форма)

Самостійна робота – 96 год. (денна форма), 135 год. (заочна форма)

Вид контролю: **залік**

Передумови для вивчення. Дисципліна «Start-up» тісно пов'язана з дисциплінами «Інноваційна діяльність», «Основи підприємництва», «Етика та психологія ділових відносин».

Метою дисципліни є формування у студентів комплексу теоретичних знань і практичних навичок із створення та організації стартапу, економічного обґрунтування та управління процесом реалізації інноваційних ідей.

Завдання дисципліни полягають у формуванні здатності оцінити та перетворити стартап-ідею в працюючий бізнес за допомогою:

- оволодіння основами розробки інноваційних проектів і їх презентації;
- оцінювання стартап щодо перспективності їх впровадження;
- доведення стартап-проектів до інвестиційної стадії;
- визначення ефективної маркетингової програми стартап-проектів з використанням інноваційних технологій;

- вивчення методів залучення інвестицій (бізнес-ангелів, венчурних фондів, колективних інвестицій на основі краудфандингу), що надаються спеціалізованими інтернет-майданчиками та краудфандинговими платформами.

Компетентності:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність працювати в команді

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 11. Здатність створення бізнес-структур з врахуванням запитів регіонального ринку, використанням інноваційних та інформаційних технологій, інструментів електронної комерції.

Результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 21. Знати основи створення бізнес-структур з врахуванням запитів регіонального ринку, використанням інноваційних та інформаційних технологій, інструментів електронної комерції.

В результаті вивчення курсу здобувачі повинні:

знати:

- сутність та етапи створення стартапу;
- моделі реалізації стартапу;
- види і форми реалізації та фінансування стартапу;
- методи оцінки стартап-проектів;
- методи презентації стартап - проекту зацікавленим сторонам

вміти:

- генерувати креативні ідеї;
- оцінювати та обирати інноваційні ідеї для реалізації в форматі стартапу;
- правильно обирати цільову аудиторію та засоби комунікацій;
- формувати команду проекту;
- розробляти бізнес-моделі стартапу;
- обирати ефективні форми залучення капіталу;
- презентувати власний стартап-проект.

Тематика

Тема 1. Розвиток стартапів як інноваційної форми підприємництва.

Особливості інноваційного підприємництва. Визначення стартапу. Стадії розвитку стартапу. Стартап екосистема та її складові. Зв'язок науки та інновацій.

Тема 2. Формування стартап-команди.

Принципи формування команди. Візія, місія, цінності. Ролі в команді.

Тема 3. Дизайн-мислення.

Проблема як джерело ідей для стартапів. Розгляд вдалих і невдалих ідей стартапів з точки зору проблеми. Стейкхолдери стартапу. Методологія How Might We. Огляд інструментів для аналізу проблем. Інструменти пошуку ідей. Дизайн мислення. Валідація ідеї стартапу

Тема 4. Бізнес-модель стартапу.

Види бізнес моделей. Огляд складових канви бізнес моделі. Визначення терміну customer development. Сегментація клієнтів. Створення портрету клієнтів. Канва ціннісної пропозиції. Дослідження клієнтів. Попереднє дослідження ринку. Валідація ключових гіпотез

Тема 5. Динаміка команди.

Динаміка команди. Етапи розвитку команди - forming, storming, norming, performing, adjourning. Методи роботи з командою на різних етапах, мотивація.

Тема 6. Мінімальний життєздатний продукт.

Створення MVP. Задачі, які вирішує MVP. Головні принципи створення MVP. Ресурси, задачі, інструменти для прототипування. Приклади MVP стартапів.

Тема 7. Маркетингове планування стартапів.

Поняття про об'єм ринку. Методи оцінки ринку. Аналіз росту ринку. TAM, SAM, SOM. Методи аналізу конкурентів. Маркетингова стратегія для стартапу. Основи цифрового маркетингу. SMM та інструменти онлайн просування. Реклама, робота з лідерами думки. Метрики. Несправедливі конкурентні переваги (unfair advantages).

Тема 8. Інвестиційне та фінансове забезпечення стартапів.

Огляд венчурного ринку. Типи інвесторів та інвестицій. Етапи та раунди інвестицій. Фінанси в стартапі. Юридичні аспекти інвестицій. Умови, розподіл часток, договори, опціони. Аналіз кейсів різних інвестиційних угод. Юридичне структурування стартапу.

Тема 9. Комунікації та презентація стартап-проекту.

Основні принципи презентації стартапу. Основи та техніки публічних виступів. Тренінг з пітчінгу. Розбір кейсів презентацій відомих стартапів

Теми практичних занять

1. Розвиток стартапів як інноваційної форми підприємництва.
2. Формування стартап-команди.
3. Дизайн-мислення.
4. Бізнес-модель стартапу.
5. Динаміка команди.
6. Мінімальний життєздатний продукт.
7. Маркетингове планування стартапу.
8. Інвестиційне та фінансове забезпечення стартапів.
9. Комунікації та презентація стартап-проекту.

Методи навчання та техніки, які будуть використовуватись
Основними методами навчання є:

- лекція-візуалізація;
- навчальна дискусія;
- командна робота;
- пітчінг, презентація;
- інтерактивні методи;
- консультації.

Індивідуальні завдання

За рішенням кафедри:

- підготовка власного (індивідуального або командного) стартапу;
- презентація власного стартапу на спеціалізованих інтернет-майданчиках, краудфандингових платформах, конкурсах стартапів;
- підготовка наукових доповідей та статей.

Форми та методи контролю. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань здобувачами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється систематичний поточний контроль знань, наприкінці вивчення курсу передбачається підсумковий контроль. Контроль знань здобувачів здійснюється на практичних заняттях. Поточний контроль організовано у формі вибіркового усного опитування та виконання практичних завдань. Модульний контроль організовано у формі тестових завдань. Оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи робиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді. Підсумковий контроль - залік

Оцінювання результатів навчання

<i>Модуль 1</i>		<i>Модуль 2</i>	
Вид роботи	Бали	Вид роботи	Бали
Тема 1 (усна доповідь, практич. завдання)	6	Тема 6 (усна доповідь, практич. завдання)	7
Тема 2 (усна доповідь, практич. завдання)	6	Тема 7 (усна доповідь, практич. завдання)	7
Тема 3-4 (усна доповідь, практич. завдання)	12	Тема 8 (усна доповідь, практич. завдання)	7
Тема 5 (усна доповідь, практич. завдання)	6	Тема 9 (усна доповідь, практич. завдання)	9
Колоквіум 1 (тести)	20	Колоквіум 2 (тести)	20
Сума за модуль 1	50	Сума за модуль 1	50
Сума за семестр 100 балів			

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів

Рівень компетентності	За нац. шкалою	За шкалою	Критерії оцінювання

		ЕКТС	
IV Високий (творчий) «5»	зараховано	A	90-1006. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; виявлено глибокі знання у сфері стартап-проектів для подальшого використання на практиці, сформовано необхідні практичні навички роботи в команді, застосування інноваційних підходів в діяльності підприємницьких структур; усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
III Достатній (конструктивний) «4»		B	82-896. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; сформовано вміння викладати основні ідеї щодо розробки та управління стартапами. Необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
II Середній (репродуктивний) «3»		C	75-816. Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Вміння викладати базові ідеї стартап-підприємництва, а також практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо; усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
		D	64-746. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, виявлено знання та розуміння основних положень стартап-підприємництва; необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
		E	60-636. Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
I Низький «2»	не зараховано з можливістю повторного складання	FX	35-596. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	0-346. Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетентності	За нац. шкалою	Критерії оцінювання		
		Усна доповідь	Практичне завдання	Колоквіум (тести)

IV Високий (творчий) «5»	відмінно	3 б.: здобувач повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне тлумачення визначенням та категоріям.	5 б.: виставляється при правильному та безпомилковому виконанні з поясненням і коментуванням отриманих результатів	18-20 б.: 90-100% правильних відповідей
III Достатній (конструктивний) «4»	добре	2 б.: здобувач розкрив суть питання, але у відповіді допущені неправильні обґрунтування окремих положень.	3-4 б.: при правильному і безпомилковому виконанні завдання, але без пояснень, при відсутності або помилкових коментарях до отриманих результатів	15-17 б.: 75-89% правильних відповідей
II Середній (репродуктивний) «3»	задовільно	1 б.: здобувач не розкрив питання, але брав участь в обговоренні питань	1-2 б.: виставляється, якщо при виконанні допущені помилки, виявлено недостатнє знання й розуміння	12-14 б.: 60-74% правильних відповідей
I Низький «2»	незадовільно	0 б.: за повну відсутність відповіді	0 б.: виставляється у випадку, якщо завдання не виконано взагалі	0-11 б.: 0-59% правильних відповідей

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень «Кодекс етики ВНТУ», «Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників ВНТУ», «Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів у ВНТУ» та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Бланк С., Дорф Б. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію / пер. з англ. Н. Валевська. Київ : Наш формат, 2019. 512 с.
2. Вассерман Н. Дилеми засновника бізнесу. Як попередити помилки й уникнути їх під час створення стартапу / пер. з англ. А. Клімової. Харків : Vivat, 2017. 480 с.
3. Ворона Т. Стартап на мільйон. Харків : Vivat, 2017. 224 с.
4. Гавриш О. А., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Розробка стартап-проектів : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 188 с.
5. Гільбо К. Стартап на \$100. Як перетворити хобі на бізнес / пер. з англ. А. Ящук. Київ : Наш формат, 2017. 264 с.
6. Дев'ять методів оцінки вартості стартапа. URL: <https://www.imena.ua/blog/valuation-for-startups/>

7. Джонатан Лонг. Бутстрэппинг: 10 принципів стартапа без зовнішнього фінансування. URL: <https://mybiz.ru/articles/butstrepping-10-principov-startapabezvnesnogo-finansirovaniya/>
8. Олет Б. 24 кроки успішного стартапу / пер. з англ. Н. Палій. Київ : Книголав, 2019. 288 с.
9. Райз Е. Стартап без помилок. Посібник зі створення успішного бізнесу з нуля / пер. з англ. О.Яцини. Харків : Vivat, 2016. 368 с.
10. Тіль П. Від нуля до одиниці. Нотатки про стартапи, або як створити майбутнє / пер. з англ. Р. Обухів. 3-є вид. Київ : Наш формат, 2016. 232 с.
11. Baden-Fuller Ch., Haefliger S. Business Models and Technological Innovation. Long Range Planning. 2013. Vol. 46. Is. 8. Pp. 419- 426.

Додаткова література:

1. Бізнес-план: вітчизняний і зарубіжний досвід. Сучасна практика і документація / за заг. ред. В.М. Попова. Харків : Мрія, 2011. 264 с.
2. Васильців Т.Г., Качмарик Я.Д., Блонська В.І., Лупак Р.Л. Бізнес-планування : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 173 с.
3. Воротіна Л.І., Воротін В.Є., Чайковська В.П. Бізнес-планування: методологія, методика, механізм: навч. посібник для студ. ВНЗ. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2010. 223 с.
4. Гетало В.П., Гончаров Г.О., Колісник А.В. Бізнес-планування : навч. посібник. Київ : «Вид. дім «Професіонал», 2008. 240 с.
5. Горбаченко С.А., Карпов В.А. Аналіз підприємницьких проектів. Одеса : ОНЕУ, 2013. 241 с.
6. Лалу Ф. Компанії майбутнього / пер. з англ. Р. Ключка. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. 544 с.
7. Основи бізнесу. Практичний курс: збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань : навч. посібник / В. Р. Кучеренко, Я. П. Квач [та ін.] ; ред. В. Р. Кучеренко. Київ : ЦУЛ, 2010. 175 с.
8. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 1998. 352 с.
9. Чернявська О. В., Соколова А. М. Фандрайзинг. Навч. посіб. К. : Алерта, 2015. 272 с.
10. Чеславский О. Основные бизнес-модели монетизации Стартапа. URL: <http://newsone.ws/technology/osnovnyebiznes-modeli-monetizatsii-staratap>
11. Стартап безкоштовних дзвінків Avox готується до виходу на глобальний ринок. – URL :

- <http://startupline.com.ua/startups/startap-bezkoshtovnykhdzvinkiv-avox-hot-uyetsya-do-vykhodu-na-hlobalnyy-rynok>.
12. Стартап UAberry : українцям вдалось поєднати ІТ та вирощування полуниці. URL : <http://startupline.com.ua/startups/startap-uaberry>.
 13. Стартап SolarGaps – унікальні жалюзі, які виробляють електроенергію. URL : <http://startupline.com.ua/startups/startap-solargis-unikal%CA%B9nizhalyuz-i-yaki-vyroblyayut-elektroenerhiyu>.
 14. Стартап для незрячих людей. URL : <http://openworldwebsite.azurewebsites.net>.
 15. Стартап-інкубатори та бізнес-акселератори: що і де шукати? URL : <http://tempus.nung.edu.ua/uk/news/>
 16. Стартапи, які починають без чітких цілей, заробляють більше. URL : <http://news.finance.ua/ua/news/-/411243/startapy-yaki-pochynayut-bez-chitkyh-tsilejzaroblyayut-bilshe>.
 17. Топ-5 українських стартапів, які відомі на весь світ. URL : http://espreso.tv/article/2016/06/30/top_5_ukrayinskykh_startapiv_vidomi_na_ves_svit.
 18. Paul Graham. Startups in 13 Sentences. URL: <http://paulgraham.com/13sentences.html>
 19. Ries E. The Lean Startup. NY. : Crown Publishing Group, 2011. 320 p.
 20. Thiel's P. Startup CS183. Notes Essay. URL: <https://gist.github.com/harperreed/3201887>.
 21. Thiel P. Zero to One. Notes On Startups, Or How To Build The Future. NY. : Crown Business, 2014. 160 p.
 22. Bhargava R., Heeman W. The Startup Playbook: Founder-to-Founder Advice From Two Startup Veteransc. Lioncrest, 2017. 420 p.
 23. Golomb V.M. Accelerated Startup: Everything You Need to Know to Make Your Startup Dreams Come True From Idea to Product to Company Hardcover. Time travellers books, 2017. 394 p.
 24. Jonikas D. Startup Evolution Curve From Idea to Profitable and Scalable Business: Startup Marketing Manual. Greenleaf, 2016. 336 p.
 25. Robin W. Online Business Startup The entrepreneur's guide to launching a fast, lean and profitable online venture. Rethinkpress, 2015. 260 p.

Інтернет-сайти:

1. Сайти бізнес-новин: www.business.ua; www.business.vesti-ukr.com; www.businessjournal.com.ua; www.ubr.ua; www.delo.ua.
2. Краудфандингова платформа Na-Starte: www.na-starte.com.

3. Спільнокошт – краудфандинг в Україні: www.biggggidea.com.
4. Українська краудфандингова платформа: www.jqstar.com.
5. Бізнес-інкубатор «Sikorsky Challenge»: www.sikorskychallenge.com.
6. Науковий парк «Київська політехніка»: www.spark.kpi.ua.
7. Офіційний сайт студії «StartupCreation»: www.startupcreation.net.
8. Українська асоціація інвестиційного бізнесу: www.uaib.com.ua.
9. Краудфандингова платформа «Велика Ідея»: www.biggggidea.com.
10. Портал ідей для бізнесу: www.franchising.ua/osnovi-biznesu/